

שם המרצה: ד"ר משה מורד

מוזיקה, מגדר וקוויריות במזה"ת ובאפריקה

Music, Gender and Queer Identity in the Middle East and Africa

קורס מס': שנת לימודים: תשע"ח סמסטר: ב' היקף שעות: 2.0 ש"ס לתואר:

השיעורים יתקיימו בימי ד' 1400-1600

שעת קבלה: לפי תאום מראש בטלפון

טלפון: 0529401644

דוא"ל: moshe.morad@gmail.com

דרישות קדם ודרישות נוספות:

חומר קריאה:

המאמרים יעלו באתר הקורס

תיאור הקורס

הדיון בקשר בין מוזיקה למגדר ומיניות, כולל זהות להטב"קית, תופס תאוצה לאחרונה הן בתקשורת והן באקדמיה בעולם. בעולם האקדמי מתגבש תחום חדש יחסית שזכה לכינוי "אתנו-מוסיקולוגיה קווירית". ספרו של המרצה על מוזיקה בקרה הקהילה הגאה בקובה זכה לשני פרסים בינלאומיים חשובים בתחום, והוא נחשב לאחד החוקרים המובילים בתחום החדש הזה.

זהו קורס ראשון מסוגו בארץ, המתייחס להיבטים חברתיים, מגדריים וקוויריים במוזיקה של אפריקה והמזה"ת. הקורס הוא אינטר-דיסציפלינרי ומשלב לימודי אפריקה והמזה"ת, אתנומוזיקולוגיה, תרבות, מגדר, ולימודים קוויריים.

הקורס יתמקד בקשר בין מוזיקה, חברה ופוליטיקה במזה"ת ובאפריקה, באספקלריה המגדרית והלהטב"קית. הוא יעסוק במגדר וזהות מינית בעולם המוסיקלי האפריקני והמזרח תיכוני המסורתי והעכשווי. חלק נכבד יוקדש לקשר בין מגדר, מיניות למוזיקה ולפולחן דתי במזרח התיכון ובאפריקה, ולמרחב הביטוי וההזדהות המיוחד שהמוסיקה מעניקה לנשים ולהטב"ק בעולם המוסלמי בעבר וכיום.

בנוסף יציג הקורס היבטים "קוויריים" (נזילים ואנטי-דיכוטומיים) בתרבויות המוזיקליות של אפריקה והמזה"ת באספקלריה היסטורית ותרבותית. כאלה שאף מקדימים את העיסוק העכשווי בזהות מינית. נושאים שייכללו ויידונו בקורס:

- האם החלוקה המגדרית המערבית תקפה גם בתרבויות אפריקה והמזה"ת, כיצד המוזיקה בחברות אלה מספקת מרחב אלטרנטיבי ל"יוצאי הדופן"?
- חלוקת תפקידים גברים/נשים/להט"בים במוסיקה ובפולחן.
- טאבוים מגדריים ומיניים במוסיקה
- להט"בים בטקסים מיסטיים, איחוז, וכניסה לטראנס.
- "קוויריות" מושרשת במוזיקה ובחברה/תרבות באפריקה ובמזה"ת
- שירת נשים, ושירה הומו-ארוטית בעולם המוסלמי.
- להט"בים, טרנסג'נדרים וקווירים כגיבורים מוסיקליים פופולריים בעולם המזרח-תיכוני בחברה שהיא הומופובית ביסודה, לדוגמא: זקי מורן בתורכיה.
- על ההיגרה, בני "המין השלישי" והקותי בהודו ותפקידם בעולם המוסיקה (חריגה גיאוגרפית לכיוון מזרח, אך פנומן מעניין עם השפעות על המוסיקה במזה"ת)

- מגדר ומיניות קווירית בעולם הסופי ובמוזיקה הסופית
- מגדר, מיניות ולהטב"ק במוסיקה במזרח התיכון החדש ובאפריקה העכשווית.
- מגדר, להטב"ק, קוויריות, המוזיקה הערבית והמוסיקה המזרחית בישראל

במהלך הקורס נצפה בקטעי וידיאו רבים, ונדון בטקסטים רלוונטיים בנושאי מוסיקה, מגדר, פמיניזם, וקוויריות.

דרישות הקורס

בחינה בכתב + עבודה להגשה עד ליום הבחינה.

יש לכלול פירוט מרכיבי ציון הקורס ואופן שקלול הציון הסופי.
80% הבחינה, 20% העבודה

תכנית השיעורים :

מס' השיעור	תאריך	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	7.3	מבוא לעקרונות המחקר הקווירי/מוזיקלי עכשווי. מגדר, פמיניזם ולהטב"ק באפריקה.	הפניות לקריאת מאמרים ייעשו במהלך השיעורים	כל המאמרים לקריאה יופיעו באתר הקורס
2	14.3	חלוקה מגדרית במערב אפריקה – ג'לי וג'לימוסו - הקולות הגבריים הקולות הנשיים, כלי הנגינה והריקודים.		
3	21.3	טקסים, איחוז וטרנס בדתות האפרו-אטלנטיות (קובה וברזיל) ותפקיד נשים, הומוסקסואלים, וטרנסים בפולחן. מגדר ומיניות בקרב		

		הירחבה		
		מרכז ודרום אפריקה: מהפיגמים ביערות הגשם (פוליפוניה ומגדר) לדר"אפ – פוליפוניה, אפרטהייד, מגדר וקוויריות.	26.3	4
		איידס ומוזיקה באפריקה	11.4	5
		הדיוות האפריקניות: ה"אמהיות", המחאתיות, הגדולות מהחיים, והטרנסיות	25.4	6
		צפון אפריקה – מוסיקה, מגדר ומיניות. הגנוואה, האנדלוסית, ראיי, מוסיקה פופולרית ועממית. שבטי הסהרה, נשות המדבר ומחנות הפליטים.	2.5	7
		מגדר, פמיניזם ולהט"ב במזה"ת ובדרום אסיה – שירה הומוארוטית	9.5	8

		באיסלאם, ההיג'רה ועוד. סקירה תרבותית.		
		המוסיקה הצופית בעולם המוסלמי – במזה"ת ובאפריקה. מגדר, מיניות ומיסטיקה. חלוקה מגדרית ומינית של כלי נגינה במוזיקה של צפון אפריקה והמזה"ת . תופי המסגרת ככלי לנשים ולהטבקים במוסיקה בעולם המוסלמי.	16.5	9
		מגדר, מיניות, וקוויריות במוזיקה בעולם המוסלמי במאה העשרים – אום כולתום ופריד אל אטרש, פיירוז, זקי מורן התורכי, הפופ הערבי והדיוות החדשות.	23.5	10
		"מזרח תיכון חדש" והאביב הערבי – מגדר ולהטב"ק	30.5	11

		במוסיקה במזה"ת במאה ה-21. להקת "משרוע לילה" מלבנון והיציאה מהארון.		
		"תל אביב, יא חביבי, תל אביב": מגדר, מיניות והמוסיקה המזרחית/ים תיכונית בישראל	6.6	12
		שיעור סיכום – מוסיקה, מגדר מיניות, וקוויריות באפריקה ובמזה"ת	13.6	13

הערה: סדר השיעורים לפי תאריך הוא אופציונלי ונתון לשינויים בהתאם להתקדמות בכיתה.

ראה ביבליוגרפיה אחרי הפרטים באנגלית.

Course syllabus:
Music, Gender and Queer Identity, in the Middle East and Africa
מוזיקה, מגדר וקוויריות במזה"ת ובאפריקה

Lecture course

Lecturer: **Dr. Moshe Morad**

Course no.:

academic year: 2018 semester: 2 number of hours: 2 pw degree:

Class will be held on: Wednesdays 14.00-16.00

Reception hours: by appointment

Telephone:

E-mail address: moshe.morad@gmail.com

Reading material: Will be provided during the course + list enclosed.

Course Description

This is the first academic course of its kind in Israel, dedicated to gender, sexuality and queer elements in the music of Africa and the Middle East .

The course will examine the connection between music, culture, society and politics in the Middle East and Africa, from a gender and LGBTQ perspective. We will enlighten and discuss both queer elements in the traditions and history of the different cultural groups and spaces, as well as current musical spaces and LGBTQ communities.

The course is inter-disciplinary incorporating texts and ideas from various disciplines: African and Middle East studies, Ethnomusicology, cultural studies, gender and sexuality studies and queer studies .

Some of the course's topic:

1. Understanding gender and sexuality in the African and Middle Eastern context
2. Religion, music and gender
3. Gender and sexuality in relation to trance and spirit possession in African and Afro-Diasporic religions, and in the Sufi world
4. Women's songs and musicmaking in different traditions
5. "Queer" as an aesthetic and structural context in African and Middle Eastern musical cultures
6. LGBTQ artists and expressions in contemporary music scenes in Africa and the Middle East.
7. Arabic and Mediterranean music in Israel and the LGBTQ community

Course Requirements:

Attendance required.

Final course task – exam (80% of grade) + paper (20% of grade).

Paper must be handed in by the date of the exam.

Schedule:

Lesson	Date	Topic	Required Reading	Comments
1.	7.3	Introduction to queer theory, and queer ethnomusicological research. + Gender, feminism, and LGBTQ in Africa	List included. Relevant essays will be uploaded and referred to during the lessons	
2.	14.3	Gender and music in West Africa (roles, instruments, dances etc.)		
3.	21.3	Gender and sexualities among the Yoruba. Rituals, trance and spirit possession in the Yoruba-Atlantic religions (Cuba, Brazil), and the role of females, homosexuals and trans people in the worship		
4.	26.3	Central and South Africa – from polyphony and gender among the pygmies, to polyphony, apartheid, gender and LGBTQ in South Africa		
5.	11.4	AIDS and music in Africa		
6.	25.4	African divas: the "mamas", the protestors, the "bigger than life", the trans.		
7.	2.5	North Africa – Music, gender and sexuality. The Gnawa, the Andalusian music, Rai, popular and traditional music. The Sahara people – The Touareg, refugees and women of the desert.		
8.	9.5	Gender, feminism and		

		LGBTQ in the Moslem world. (Middle East, North Africa, South Asia) From the homoerotic Islamic poetry to the Hijras. A cultural overview.		
9.	16.5	Sufi music in the Moslem world (Middle east and Africa). Gender, Sexuality, Mysticism. The "gender" division of instruments. Frame drums, women, and homosexuals, in the Moslem world.		
10.	23.5	Gender, sexuality, camp and queer elements in popular music of the Moslem world in the 20 th century – From Egypt's Oum Kulthum, via Turkey's Zeki Muren, to new Arab pop idols.		
11.	30.5	"A new Middle East" and the Arab Spring – Gender and LGBTQ in the 21 st century. Lebanon's Masrou Leila and "coming out".		
12.	6.6	"Tel Aviv, Ya habibi, Tel Aviv": Gender, Sexuality and Israeli Oriental/Mediterranean music.		
13.	13.6	Summary: Music, Gender, Sexuality, and Queerism in Africa and the Middle east.		

Note: This schedule is tentative and may change as the course progresses.

Bibliography:

ביבליוגרפיה:

Bakare-Yusuf, Bibi. 2003. "Yoruba's Don't Do Gender: A Critical Review Of Oyeronke Oyewumi's 'The Invention Of Women: Making An African Sense Of Western Gender Discourses'", in African Identities Volume 1 Number 1

Barz, Gregory. 2011. "Singing for Life: Songs of Hope, Healing, and HIV/AIDS in Uganda", in The Culture of AIDS in Africa: Hope and Healing Through Music and the Arts, edited by Gregory Barz and Judah Cohen (Oxford: Oxford University Press)

Conner, Randy P, and David Sparks. 2004a. "Notions in Self in African-Inspired Spiritual Traditions", in Queering Creole Spiritual Traditions: Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Participation in African-Inspired Traditions in the Americas.(London & New York: Routledge)

Conner, Randy P, and David Sparks. 2004b. "Sexual and Gender Complexity in Yorubaland?", in Queering Creole Spiritual Traditions: Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Participation in African-Inspired Traditions in the Americas.(London & New York: Routledge)

Danielson, Virginia. 1997. "The Voice and Face of Egypt", in The Voice of Egypt: Umm Kulthum, Arabic Song, And Egyptian Society in the Twentieth Century (Chicago: University of Chicago Press)

Doubleday, Veronica.1999. " The Frame Drum in the Middle East: Women, Musical Instruments and Power", in Ethnomusicology Vol. 43, No. 1, pp. 101-134

Durán, Lucy. 1995. "Jelimusow: the superwomen of Malian music", in Power, Marginality and African Oral Literature, edited by Graham Furniss and Liz Gunner (Cambridge: Cambridge University Press)

Eller-Isaacs, Jonah. 2011. "Singing in the Shadow of Death: African Musicians Respond to a Pandemic with Songs of Sorrow, Resistance, Advocacy, and Hope", in The Culture of AIDS in Africa: Hope and Healing Through Music and the Arts, edited by Gregory Barz and Judah Cohen (Oxford: Oxford University Press)

El Masaiti, Amira. 2017. " Hippies of Essaouira: Where Minorities Become Majorities (A musical portrait. Essaouira Gnaoua and World Festival)", in Morocco World News

Green-Simms, Lindsey. 2016. "The Emergent Queer: Homosexuality and Nigerian Fiction in the 21st Century", in Research in African Literatures, Vol. 47, No. 2, Queer Valences in African Literatures and Film (Summer 2016), pp. 139-161

Hale, Thomas A. 2007. "Griottes: Unrecognized Female Voices", in Griots and Griottes: Masters of Words and Music. (Bloomington: Indiana University Press)

Mersinni, Fatima. 1985. " The Muslim Concept of Active Female Sexuality", in Beyond the Veil, Revised Edition: Male-Female Dynamics in Modern Muslim Society 2nd Edition (Bloomington: Indiana University Press)

Mersinni, Fatima. 1985. "The Meaning of Spatial Boundaries", in Beyond the Veil, Revised Edition: Male-Female Dynamics in Modern Muslim Society 2nd Edition (Bloomington: Indiana University Press)

Morad, Moshe. 2015. "Changó versus Santa Barbara: Santería Ritual Performance as a Gay Space", in Fiesta de diez pesos: Music and Gay Identity in Special Period Cuba (New York & Oxon: Routledge)

Morcom, Anna. 2013. "The Creation and Recreation of India's Illicit Zones of Performing Arts", in Illicit Worlds of Indian Dance: Cultures of Exclusion (Oxford: Oxford University Press)

Morcom, Anna. 2013. "Transgender Erotic Performers in South Asia" in Illicit Worlds of Indian Dance: Cultures of Exclusion (Oxford: Oxford University Press)

Oyewumi, Oyeronke. 2002. "Conceptualizing Gender: The Eurocentric Foundations of Feminist Concepts and the Challenge of African Epistemologies", in Jenda: A Journal of Culture and African Women Studies

Stokes, Martin. 2010. "Zeki Müren: Sun of Art, Ideal Citizen", in The Republic of Love: Cultural Intimacy in Turkish Popular Music (Chicago: University of Chicago Press)

אילני, עפרי. 2015. "נגע נפוץ במזרח: תיאורים של הומוסקסואליות בעיתונות העברית בתקופת המנדט", זמנים - רבעון להיסטוריה - גיליון 131, גיליון נושא: היסטוריה קווירית בעריכת: איריס רחמימוב